

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра фінансів

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ»

Виконала

студентка IV курсу
групи ФК-41
освітнього ступеню «Бакалавр»
напряму підготовки 6.030508
«Фінанси і кредит»

_____ Славич Ольга Степанівна

Науковий керівник

к.е.н., ст. викладач

_____ Бошота Неля Васильвна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Суть державного податкового регулювання.....	6
1.2. Механізм функціонування державного податкового регулювання в Україні.....	11
1.3. Аналіз становлення та розвитку податкової системи України.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	28
2.1. Оцінка ефективності регулятивної функції основних податкових інструментів	28
2.2. Системні проблеми функціонування механізму державного податкового регулювання в Україні.....	38
2.3. Податкові важелі державного регулювання підприємницької діяльності (на прикладі ТОВ СП «Віадук»).....	46
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ	52
3.1. Напрями реформування податкового регулювання в Україні з урахуванням міжнародного досвіду	52
3.2. Тенденції та перспективи вдосконалення державного податкового регулювання в Україні	58
Висновки.....	64
Список використаних джерел.....	67
Додатки.....	74

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Одним із важливих чинників економічного зростання країни є ефективна податкова система. Держава за допомогою податків здійснює вплив на економічну систему країни, отримуючи відповідну суму податкових платежів і забезпечуючи економічні ефекти, обумовлені впливом податків, а саме: зростання обсягів виробництва, збільшення капіталовкладень, зростання норм прибутку. Ефективне функціонування системи оподаткування спричиняє збільшення дохідної частини державних бюджетів, забезпечення стабільного зростання мікроекономічних показників, стимулювання економічного розвитку. Відповідно, ефективність податкового регулювання – це фінансове підґрунтя існування держави, основа її можливостей у світовому економічному просторі щодо розвитку науки, освіти, культури, гарантування економічної безпеки, зростання суспільного добробуту народу, що пояснює актуальність обраної теми.

Тому на сьогодні визріла необхідність негайного реформування податкової сфери. Це зумовлено тим, що, з одного боку, країна перебуває в складній фінансово-економічній ситуації і об'єктивно вирішити ці проблеми можуть лише кардинальні реформи. А з іншого боку, в результаті політичних подій, що відбулися, суспільство та бізнес надає сьогодні владі кредит довіри на проведення непопулярних рішень для одержання довгострокового ефекту.

Зарубіжний досвід податкового реформування, зокрема у Грузії, переконливо свідчить, що при наявній політичній волі, готовності суспільства до змін та міжнародній підтримці, можна в дуже стислі терміни подолати такі негативні явища, притаманні українській податковій системі, як бюрократія, корупція, ухиляння від оподаткування.

Теоретичні основи та практичні аспекти податкового регулювання, а також проблеми податкового реформування знайшли своє відображення у працях українських вчених: В. Андрущенко, Г. Балашова, З. Варналія, В.

Вишневецького, В. Гейця, А. Грищук, Т. Єфименко, В. Загорського, О. Замасло, Ю. Іванова, В. Кміть, А. Крисоватого, М. Крупки, А. Лісового, І. Луніної, Т. Мединської, О. Молдована, В. Плиси, І. Приймак, Ю. Тимошенко, О. Сич, А. Соколовської, О. Шевченко та ін.

Однак, з огляду на постійні зміни економічних умов та останні тенденції у сфері оподаткування, питання управління процесами державного податкового регулювання залишається актуальним.

Метою дипломної роботи є визначення теоретичних засад державного податкового регулювання в системі управління національним господарством.

Для досягнення мети були поставлені наступні **завдання**:

- дослідити сутність державного податкового регулювання;
- обґрунтувати теоретичні підходи до функціонування механізму державного податкового регулювання;
- провести аналіз становлення та реформування податкової системи України;
- проаналізувати регулюючий вплив податкової системи України на економічне зростання;
- узагальнити стратегічні напрями реформування податкового регулювання національного господарства в Україні з урахуванням міжнародного досвіду.

Об'єктом дослідження є процес податкового регулювання в системі управління національним господарством.

Предметом дослідження є теоретичні засади аналізу та вдосконалення елементів механізму державного податкового регулювання в Україні.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є системний та інституціональний підхід до вивчення процесу державного податкового регулювання. Застосування історичного методу дозволило дослідити генезис державного податкового регулювання в податковій науці і практиці. У ході дослідження сучасного стану реалізації державного податкового

регулювання в Україні застосовано розрахунково-аналітичні методи спостереження, вимірювання, аналізу та порівняння.

Інформаційною базою роботи стали чинні кодекси і закони України, підзаконні нормативні акти Кабінету Міністрів України, галузевих міністерств, Державної фіскальної служби України, стандарти, методичні та інструктивні матеріали міжнародних організацій, дані Державної служби статистики України, Національного банку України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби тощо.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі проведено теоретичне узагальнення податкового регулювання в системі управління національним господарством України. На основі проведених досліджень, зроблено такі висновки і пропозиції теоретичного характеру, які відображають вирішення головних завдань дипломної роботи відповідно до поставленої мети.

В Україні, порівняно з Європою, практично не виконується регулювальна функція податкової системи: у наших сусідів діє декілька рівнів ставок ПДВ, диференціюються ставки оподаткування, надаються інвестиційні знижки і податковий кредит, вищими є акцизи. Україна відстає в організації збирання податків, якості відносин між платниками і податківцями, в регулюванні суперечностей, управлінні процесом оподаткування.

Для розв'язання цих та багато інших проблем податкової політики є необхідною реалізація наступних напрямів податкового регулювання:

- підтримка не конкретних підприємств, а підприємництва, зокрема податкова підтримка розвитку малого бізнесу;
- створення однакових умов роботи для всіх;
- низькі податки, які будуть сплачуватись усіма;
- податкове стимулювання ефективної зайнятості населення;
- захист податкової політики від некомпетентності та лобіювання;
- зміщення акцентів з прямих податків на непрямі, зокрема перенесення податкового навантаження з праці і капіталу на споживання, ресурсні та екологічні платежі;
- розширення прав органів місцевого самоврядування у сфері податкового стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності шляхом встановлення ними ставок місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів);
- гармонійне поєднання інтересів держави та платників податків;

□ дотримання балансу прав і обов'язків усіх учасників податкових правовідносин та підвищення рівня їхньої відповідальності.

Створення моделі податкової системи, що відповідає зазначеним вимогам, дасть змогу забезпечити збалансованість бюджетної системи в умовах кризових явищ в економіці України з послабленням податкового навантаження без втрат бюджетних надходжень. Крім безпосередньо податків, держава має ще чимало важелів впливу на діяльність підприємств, до них належить також інвестиційно-інноваційна політика держави.

Порівняння з європейськими системами доводить, що в цілому розмір податкового навантаження на економіку, структура податкових надходжень, природа та механізми справляння ключових податків України мають ознаки європейської, а існуючі незначні відмінності пов'язані із перехідним характером системи оподаткування в Україні й інертністю реформування фінансування соціальної сфери на принципах страхування.

Таким чином, вплив держави на економічний та соціальний розвиток країни за допомогою податкового регулювання відбувається на етапі первинного, а в деяких випадках вторинного утворення доходів платників податків у сфері виробництва товарів та послуг. Так, впливати на показники розвитку суб'єктів господарювання за допомогою інструментів податкового регулювання держава може, маніпулюючи розмірами їх первинних доходів, основними джерелами яких є прибуток, на показники ж первинних доходів найманих працівників – розмірами їх оплати праці.

Виходячи із специфіки податкового регулювання різних соціально-економічних процесів на макrorівні, основними завданнями, які розв'язуються за його допомогою, є: регулювання попиту та пропозиції; формування раціонального співвідношення між накопиченням і споживанням; вплив на темпи інфляційних процесів; формування раціональної галузевої структури; стимулювання інвестиційних процесів; підтримка інноваційної діяльності; насичення ринку соціально значущими товарами та послугами; прискорений розвиток депресивних регіонів.

Стратегічними орієнтирами податкової реформи в Україні повинні стати:

- формування нового інституційного середовища оподаткування, сприятливого для реалізації принципу рівності всіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань;

- підвищення фіскальної ефективності податків з одночасним скороченням їх кількості, покращення адміністрування, зменшення масштабів ухилення від сплати податків;

- забезпечення більш рівномірного розподілу податкового тягаря між платниками податків;

- демократизація податкової служби України, а саме зміна ідеології її функціонування на основі реформування фіскальної служби.

Отже, комплексний підхід до процесу реформування податкової системи загалом та модернізації фіскальної служби зокрема на основі концепції управління змінами дозволить підвищити результативність реформ.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>